

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus

registrikood: 90014030

tänavat/ talu nimi, Keskväljak 5a
maja ja korteri number:

linn: Kärdla linn

vald: Hiiumaa vald

maakond: Hiiu maakond

postisihnumber: 92413

e-posti aadress: arenduskeskus@hiiumaa.ee

veebilehe aadress: arenduskeskus.hiiumaa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Muud nõuded	15
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 7 Laenukohustised	17
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 9 Võlad töövõtjatele	18
Lisa 10 Eraldised	18
Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	18
Lisa 12 Annetused ja toetused	20
Lisa 13 Tulu ettevõtlusest	21
Lisa 14 Muud tulud	21
Lisa 15 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	21
Lisa 16 Jagatud annetused ja toetused	22
Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud	23
Lisa 18 Tööjõukulud	23
Lisa 19 Muud kulud	23
Lisa 20 Seotud osapooled	23
Lisa 21 Tegevuse jätkuvus	25
Lisa 22 Sündmused pärast aruandekuupäeva	26
Aruande allkirjad	27
Vandeauditiitori aruanne	28

Tegevusaruanne

Aruandeperiood: 01.01.2019 - 31.12.2019.

Hiumaa Arenduskeskuse põhiülesanne on ettevõtjate, vabaühenduste ja kohaliku omavalitsuse nõustamine ja arendamine, sihtkoha turundamine ja arendamine ning maakonnale olulistes arendustegevustes osalemine.

1. Juhtimine

Sihtasutuse Hiumaa Arenduskeskus asutaja on Hiiu valla ja Käina valla õigusjärglane Hiumaa vald. Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline ja nõukogu koosneb viiest liikmest.

Sihtasutuse juhataja on alates 16.01.2018 Liis Remmelg.

Sihtasutuse nõukogu liikmed on alates 29.08.2018 Ester Tammis, Tanel Malk, Monika Pihlak, Tõnis Kasemägi ja nõukogu esimees Omar Jõpiselg.

Vahemikus 01.01.2019 - 31.12.2019 toimus 5 nõukogu koosolekut.

2. Projektid

Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks (PATEE) programmi:

- Projekti „**Hiumaa tugiprogramm 2017-2019**“ raames viidi ellu kolme tegevussuunda, mille tegevustega panustati seatud eesmärkide täitmisesse:

Ettevõtlikkus ja ettevõtlusõpe noortele: Ettevõtlik Kool programmiga liitus 2 uut kooli – Käina ja Palade Kool. Programmiga liitunud koolidest viidi Kärdla Põhikoolis ja Lauka Koolis läbi arengunõustamised ning ettevõtliku õppe sisehindamine. Kärdla Põhikool lisas ettevõtlusõppe õppekavva. Koostöös noorspetsidega korraldati Hiumaa Õpilasmalevat. Ettevõtluspäeva raames viidi läbi e-turunduskoolitus. Osaleti Haridusfestivalil. Toimused noorte kohvikõhtud 15+. Koolituse sai 3 õpilasfirmade juhendajat. Loodud on 4 uut õpilasfirmat. Noorte äriideede elluviimise toetuse raames anti välja esimesed stipendiumid. Emmaste Kool lisas rootsi keele õppekavva.

Ettevõtluskeskkonna arendamine: Viidi ellu Leader teadmussiirde projekt, mille raames toimusid koolitused ning Loov Eesti koostööprojekti kaudu viidi läbi tootefoto ja tootepakendi koolitused ning õppereisid loomemajanduse tugistruktuuridega tutvumiseks Tartusse, Viljandisse, Pärnusse ning Tallinnasse Kultuurikatlasse, EKAsse ja Telliskivi Loomelinnakusse.

Hiumaa kohaturundus: Toimused Hiumaa kohaturundusstrateegia tegevuskava alusel erinevad sihitud tegevused. Koostöös Hiumaa Turismiliiduga võeti Hiumaal vastu Eesti Turismifirmade Liidu reisikorraldajad. Koostöös EASiga võrrestiti Saksa Mare TV võttegruppi, mille tulemusena sündis pikem saade Eesti rannikust ja saartest. Toimus turismihooaja algus- ja lõpuseminar. Süsteemselt ilmuvad veebipõhised turismi infokirjad. Tutvustati Hiumaad ja Lääne-Eesti piirkonda Kölnis Estonian workshopil. Koostati mitmeid turundustrükiseid.

- Projekti „**Hiumaa PATEE 2020-2023**“ raames toimusid 2019. aastal ettevalmistavad tegevused ja projekti kaitsmine. Projekti rahastusotsus kinnitati detsembris 2019.

Projekti abikõlblikkuse algus ja lõpp 01.01.2020-31.08.2023, toetus summas 312 092 eurot ja omaosalus 59 446,10 eurot. Kokku tehakse projekti perioodil tegevusi 371 538,10 euro ulatuses. Projekti elluviimisel jätkatakse tegevusi kolme eesmärgi elluviimisel: noorte ettevõtlikkuse kasv, ettevõtjate konkurentsivõime kasv ja Hiiumaa tuntuse kasv elu-, ettevõtlus- ja külastussihtkohana.

Maakondlike arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmesse (MATA) ettevalmistati projekt **„Kaasaegse keskkonna loomine Hiiumaa ettevõtluse arengu toetamiseks“**, projekt sai taotlemisõigusega projektide nimekirja, lõplik taotluse esitamine toimub 2020. aastal. Toetuse summa 264 174 eurot ja omaosalus 15%.

PRIA Leader meetmetest rahastatud projektid:

- Projekt **„Hiiumaa strateegiline turundamine“** on esitatud 2018. aastal, toetus 30 617 eurot. Projekti raames on valminud kohaturundusstrateegia ja selle tegevuskava ning veebilehe hiiumaa.ee uuendamise lähteülesanne. Tegevuskava täidetakse aastani 2022. Projekti tegevused jätkuvad 2020. aastal.
- Projekt **„Hiiumaa ettevõtlike naiste arenguprogramm“** on esitatud 2019. aastal, toetus 9347 eurot. Projekti raames kohtutakse erinevate inspireerivate ettevõtjate ja koolitajatega. Projekti tegevused jätkuvad 2020. aastal.
- Projekt **„Hiiumaa veebiportaali ümberehitamine, veebipõhise visuaalse identiteedi käsiraamatu koostamine“** on esitatud 2019. aastal, toetus 65 037 eurot. Projekti raames valmis 2019. aasta lõpuks hiiumaa.ee veebiportaali uus kujundus ja põhilised funktsioonid, algust tehti Hiiumaa visuaalse identiteedi loomisega. Projekti tegevused jätkuvad 2020. aastal.

PRIA Leader meetmest rahastatud ja lõpuni viidud projektid:

- Projekt **„E-turunduse arenguprogramm Hiiumaa ettevõtjatele“** on esitatud 2018. aastal, toetus 7214 eurot. Projekti tegevused lõppesid 31.01.2019 tegevuste elluviimisega.
- Projekt **„Teadmussiirde päevad ettevõtjatele“** on esitatud 2017, toetus 15 126 eurot. Projekti tegevused lõppesid 20.06.2019 tegevuste elluviimisega.
- Projekt **„Hiiumaa visuaalse kuvandi kaasajastamine läbi külastus-, elu- ja ettevõtluskeskkonna ühisturundamise“** on esitatud 2017. aastal, toetus 14 800 eurot. Projekti tegevused lõppesid 05.08.2019 tegevuste elluviimisega.

Keskonnainvesteeringute Keskus (KIK) kaudu 2017. aastal rahastuse saanud projekti **„Rohemajandusalased teavitus- ja infopäevad“** raames valmis Hiiumaa kaart. Projekti tegevused on 2019. aasta seisuga lõpetatud.

Koostööpartnerina osaleti järgmises projektis:

Projekti **„Juhtimisvõimekuse tõstmine Läänemaa, Hiiumaa ja Saaremaa arendusorganisatsioonides“** raames telliti SA Läänemaa eestvedamisel ühiselt uuring „Hiiumaa, Lääne ja Saare maakondade juhtimisvõimekuse tõstmine turismi valdkonnas“. Projekti rahastati meetme „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ taotlusvoorst „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus: Kohaliku omavalitsuse üksuste koostöö- ja juhtimisvõimekuse tõstmine“. Projekti tegevused on 2019. aasta seisuga lõpetatud.

Tartu Rahvaülikooliga koostöös korraldati ESFi poolt rahastatud projekti raames järgmisi koolitusi: arvutiõpe algajatele ja veidi oskajatele, nutikool ja 2 koolitust inglise keel

klienditeenindajatele. Tartu Rahvaülikooli koolituste läbiviimisel on arenduskeskuse koostööpartneriks Hiiumaa Ametikool. Projekti tegevused jätkuvad 2020. aastal.

Eesti Vabaharidusliiduga koostöös korraldati ESFi poolt rahastatud projekti raames järgmist koolitust: loovuse koolitus läbi kunsti õppe. Projekti tegevused jätkuvad 2020. aastal.

3. Sihtfinantseeringuga kaetud tegevused

Ettevõtlusteadlikkuse tõstmise programmi (EVTP) raames nõustas Hiiumaa Arenduskeskus koostöös MTÜga Maakondlikud Arenduskeskused potentsiaalseid, alustavaid ja tegutsevaid ettevõtjaid ning viis ellu erinevaid ettevõtlusteadlikkuse tõstmise ja ettevõtlust soodustavaid tegevusi: Hiiumaa ettevõtjate ühiskülastuste korraldamine koostöös Hiiumaa valla ja Töötukassa esindajatega, külastati 46 ettevõtet. Alustava ettevõtja baaskoolituse läbiviimine märts-mai 2019. Hiiumaa ettevõtjate ümarlaudade korraldamine 4 tk (transpordiühenduste, loomevaldkonna, turismivaldkonna ja põllumajandusvaldkonna teemadel). Turundusalase lühikoolitusseeria läbiviimine koostöös Hiiumaa Vallavalitsuse ametnikega. Ettevõtlike naiste arenguprogrammi kohtumisõhtute läbiviimine 4 tk (esinejad/koolitajad: Ester Eomõis, Mirjam Hunt, Ülane Vilumets ja Eva Truuvärk). FORMEX disainimessi külastuse korraldamine Rootsi 20.-23.08.2019. Mentorklubi kohtumiste läbiviimine 5 tk 18.10-09.12.2019. Ettevõtlusnädala korraldamine 7.-13.10.2019, sh ettevõtluspäeva, arenguseminari ja ettevõtetes avatud uste päeva läbiviimine.

Arendusülesannete täitmise käigus viidi läbi järgmisi tegevusi: rakendati kohaliku omaalgatuse (aprill ja oktoober), kogukondliku turvalisuse (juuni ja august) ja regionaalsete investeeringutoetuste programmi (juuni). Telliti hiiumaa.ee toimetamise teenust, digiturundusteenust ja Hiiumaad tutvustavaid reklaammaterjale. Algatati ja viidi läbi mitmeid arendusprojekte. Viidi läbi Hiiumaa Arenguseminar ja koostati Hiiumaa majandusülevaade 2018. Lääne-Eesti regiooni maakondade koostööna telliti Lääne-Eesti bioressursside kaardistus.

Kodanikuühiskonna Sihtkapitali (KÜSK) rahastusel viidi läbi Hiiumaa MTÜde nõustamist ja arendamist ning toimusid järgmised üritused: vabaühenduste juhtide arenguprogramm aprill-mai, ühisnädala raames vabaühenduste tunnustamisüritus 26.11. Koostöös Hiiumaa vallaga MTÜde ümarlauad 16.05 ja 9.11.

EAS Turismiarenduskeskusega sõlmitud sihtfinantseerimiskokkuleppe alusel nõustab Hiiumaa turismiinfokeskus Hiiumaa külastajaid ja ettevõtjaid Visit Estonia ehk Puhka Eestis veebiportaali objektide sisestamisel, avatud on Hiiumaa turismiinfokeskus aadressil Hiiu 1, Kärdla.

4. Koostöö võrgustike ja organisatsioonidega

Hiiumaa Arenduskeskus on MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused liige ja kuulub üle-Eestilisse maakondlike arenduskeskuste võrgustikku, mille raames toimuvad regulaarsed kohtumised keskuste juhatajate, ettevõtluskonsultantide, MTÜ konsultantide ja piirkondlike regiooni ettevõtluskonsultantide vahel. Võrgustikus tegeletakse ühiste toodete ja teenuste arendamisega, töötajate koolitamisega ning valmistatakse ette ühiseid arendusprojekte.

Koostöös Hiiumaa Vallavalitsusega viis Hiiumaa Arenduskeskus läbi ettevõtjate ja MTÜde ümarlaudu ning korraldas ettevõtjate juurde valla ja töötukassaga koos ühiskülastusi 46 tk.

Koostöös Loov Eestiga on Hiiumaa loovisikutel võimalik osa saada Loomemajanduse Akadeemiast, Hiiumaal toimus tootefoto ja tootepakendi koolitus ning korraldati õppereis Tallinnasse. Loov Eestiga koostöös valmis Loov Hiiumaa teekaart.

Hiiumaa Turismiliit MTÜga koostöös tutvustatati Hiiumaad turismimesseidel – Matka mess Soomes, Balttour mess Lätis ja Tourest mess Eestis.

Lääne-Eesti Turism MTÜga koostöös viidi 4 maakonna (Hiiu-, Saare-, Lääne- ja Pärnumaa) üleselt ellu piiriüleseid turundus- ja arendusprojekte, tehakse koostööd EAS turismiarenduskeskusega, võetakse vastu pressireise jms. Rahvusvahelistest projektidest olid töös: Revival of Industrial Heritage for Tourism Development, BALTACAR ehk Baltic History Benath Surface: Underwater Heritage Trails In Situ and Online, Hiking Route Along the Baltic Sea Coastline in Latvia – Estonia ja Nature Access to All. Toimus Lääne-Eesti Turismikonverents Haapsalus.

5. Majandustegevus

2019. aasta tulu kokku 467 tuhat eurot, sellest mitmesugused toetused 425 tuhat eurot ja tulu majandustegevusest 42,3 tuhat eurot.

Tulu majandustegevusest moodustasid: tulu ruumide üürist 29,2 tuhat eurot, tulu kommertskoolitustest 5 tuhat eurot ja muud tulud 7,3 tuhat eurot. Turismiinfokeskuse puhastulu meenete müügist moodustas 794 eurot.

Aasta lõpu seisuga on Tuuru majas 14 üürniku, kellele on välja üüritud 656,52 ruutmeetrit. 2019. aastal korraldati kaks kommertskoolitust raamatupidajatele. Veebruaris majandusaasta aruande koostamisest, koolitajaks vandeaudiitor Toomas Villemis ja novembris koolitus maksumuudatustest, koolitajaks maksuspetsialist/koolitaja Aule Kindsigo. Muud tulud moodustasid arengukava koostamine Sihtasutusele Hiiumaa Sadamad ja muud teenused.

6. Keskuse tegevus

Hiiumaa Arenduskeskus tegutseb kahel aadressil, kus Vabrikuväljak 1, Kärkla asub sihtasutuse kontor sihtasutusele kuulavas büroohoones ning Hiiu 1, Kärkla rendipinnal tegutseb turismiinfokeskus.

Hiiumaa Arenduskeskuses töötas 31.12.2019 lõpu seisuga 9 töötajat 7,7 töökohal, neist 8 Vabrikuväljak 1, Kärkla hoones ja 1 Hiiu 1, Kärkla hoones.

Aruandeperioodil liitusid arenduskeskuse meeskonnaga järgmised uued töötajad: ettevõtluskonsultant Mari-Liis Hirv 26.08.2019; turismiinfospetsialist Kersti Viiol 19.08.2019. Uusi töökohti ei loodud, kõik töötajad võeti tööle lahkunud töötajate töökohtadele.

7. Kokkuvõte

Kokkuvõtvalt oli Hiiumaa Arenduskeskuse teine tegutsemise aasta tegus. Edukalt valmistati järgmisteks aastateks ette PATEE projekt ning Tuuru maja rekonstrueerimisprojekt. Rekonstrueerimisprojekti ettevalmistusena tehti remonttöid maja I korrusel ja majja kolis Sotsiaalkeskuse tegevustuba, sellega seoses paigutati ümber üürnikud ja arenduskeskuse kontor koliti maja I korrusel asuvasse endisesse saali.

2020. aasta suurimateks väljakutseteks on Tuuru maja rekonstrueerimisprojekti edukas elluviimine ning Hiiumaa arengustrateegiast ja kohaturundusstrateegiast tulenevate ülesannete ja tegevuste edukas elluviimine.

Käesoleva majandusaasta aruande koostamise hetkel, 2020. aasta aprilli teisel poolel, saab öelda, et viiruse COVID-19 levikust tingitud eriolukorra tõttu on Hiiumaa Arenduskeskusel

mitmed planeeritud tegevused edasi lükatud, nende seas eelkõige koolitused ja ümarlaud, ära on jäänud messikülustus, mis pidi aset leidma mai kuus. Need üritused, mida e-kanalites ellu viime, korraldame tasuta ehk et saamata jääb osa planeeritud tulust.

Arenduskeskuse kollektiiv töötab personali tervise huvides kodukontorites, mis aga ei takista töötamist - nõustamised ja koosolekud on viidud üle e-kanalitesse. Kuna töömaht vähenenud ei ole vaid see on osaliselt muutunud, siis ei ole näha ette töötasude vähendamise vajadust.

Tuuru maja omanikuna oleme ettenägelikult vähendanud maja halduskulusid ning tuleme tõenäoliselt vastu üürnike palvele üürihinda vähendada, sellest tulenevalt on oodata üüritulu vähenemist. Tuuru maja remondi osas siduvaid kokkuleppeid veel tehtud ei ole ning saame tegevuste planeerimisel arvestada eriolukorrast tingitud piirangutega.

Kuna planeeritud tegevused on valdavalt seotud partnerite rahastuse ja kokkulepetega, siis püüame plaanitud tegevusi maksimaalselt ellu viia ning tegevuste osas, mida eriolukorra tõttu ellu viia ei ole võimalik, leida etteruttavalt alternatiivseid kokkuleppeid või kokkuleppeid ajatada.

Seisuga 31.12.2019 olid Sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus käibevarad 93 874 € ja lühiajalise kohustused 118 336 €, sealhulgas laenukohustised 54 853 €. Kohustised ületavad käibevara 24 462 €. Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus on 2010. aastal sõlmitud arvelduskrediiti 2019. aastal olulises ulatuses vähendanud ja arvelduskrediidi vähendamine on kavas ka 2020. aastal.

Arvelduskrediidi muutus 2018-2019 aasta lõpu seisuga:

- 2018 - vähenemine 17 400 €
- 2019 – vähenemine 18 803 €

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus on 2018-2019 aasta lõpu seisuga vähendanud ka lühiajaliste kohustuste ja käibevara suhet:

- 2018 - lühiajalised kohustused ületavad käibevara 36 900 € ulatuses
- 2019 – lühiajalised kohustused ületavad käibevara 24 462 € ulatuses.

Hiiumaa Arenduskeskuse juhatuse kavas on 2020. aastal sarnaselt eelnevatele aastatele tekkinud arvelduskrediit vähendada. Hiiumaa Arenduskeskuse projektidega seotud tegevuste rahastamisest tingituna, mille elluviimise tulemusel kulutuse ja toetuse tagastamise vahemik võib olla kuni 6 kuud, vajab Hiiumaa Arenduskeskus käibevahendite tagamiseks eelkõige majandusaasta teisel poolel täiendavat arvelduskrediiti.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	42 803	17 003	2
Nõuded ja ettemaksud	51 071	74 046	3
Kokku käibevarad	93 874	91 049	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	186 237	135 562	6
Kokku põhivarad	186 237	135 562	
Kokku varad	280 111	226 611	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	54 853	73 656	7
Võlad ja ettemaksud	19 483	16 719	8
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	44 000	37 553	11
Kokku lühiajalised kohustised	118 336	127 928	
Pikaajalised kohustised			
Eraldised	6 584	0	10
Kokku pikaajalised kohustised	6 584	0	
Kokku kohustised	124 920	127 928	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	98 683	52 616	
Aruandeaasta tulem	56 508	46 067	
Kokku netovara	155 191	98 683	
Kokku kohustised ja netovara	280 111	226 611	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	425 084	371 937	11;12
Tulu ettevõtlusest	41 506	42 392	13
Muud tulud	794	1 040	14
Kokku tulud	467 384	415 369	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-93 278	-135 487	15
Jagatud annetused ja toetused	-44 311	-35 459	16
Mitmesugused tegevuskulud	-64 521	-28 356	17
Tööjõukulud	-195 659	-162 929	18
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-5 879	-3 900	6
Muud kulud	-5 424	-1 436	19
Kokku kulud	-409 072	-367 567	
Põhitegevuse tulem	58 312	47 802	
Intressitulud	6	9	
Intressikulud	-1 810	-1 744	
Aruandeaasta tulem	56 508	46 067	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	58 312	47 802	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	5 878	3 900	6
Muud korrigeerimised	-56 553	-86 846	
Kokku korrigeerimised	-50 675	-82 946	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	22 975	-74 046	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	9 211	54 272	
Muud rahavood põhitegevusest	6 584	0	10
Kokku rahavood põhitegevusest	46 407	-54 918	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-56 553	0	6
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	56 553	0	11,12
Laekunud intressid	6	9	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	6	9	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Arvelduskrediidi saldo muutus	-18 803	73 656	7
Makstud intressid	-1 810	-1 744	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-20 613	71 912	
Kokku rahavood	25 800	17 003	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	17 003	0	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	25 800	17 003	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	42 803	17 003	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
Aruandeaasta tulem	46 067	46 067
Muud muutused netovaras	52 616	52 616
31.12.2018	98 683	98 683
Aruandeaasta tulem	56 508	56 508
31.12.2019	155 191	155 191

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ja mida täiendavad avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendis (üldeeskirjas) sätestatud nõuded.

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud sihtasutuse tegevuse jätkuvusest. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, lähtudes soetusmaksumusest.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lepingulist õigust saada teiselt osapoolelt raha või muid finantsvarasid (näiteks nõuded ostjate vastu), lepingulisi õigusi vahetada teise osapoollega finantsvarasid potentsiaalselt kasulikel tingimustel.

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstava või saadava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarade edasine arvestus toimub olenevalt nende tüübist kas õiglase väärtuse, soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse antud finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle antud finantsvarast tulenevad rahavood ja enamiku antud finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ja selle ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Rahavoogude arvestamisel kasutatakse kaudset meetodit, mille kohaselt aruandeperioodi kasumit korrigeeritakse mitterahaliste majandustehingute mõjuga, äritegevusega seotud varade ja kohustiste saldode muutusega ning investeerimis- või finantseerimistegevusest tulenevate rahavoogudega seotud tulude ja kuludega. Rahavood investeerimis- ja finantseerimistegevusest on kajastatud otsemeetodil.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena kajastatakse sihtasutuse tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid ostjate vastu. Nõuded ostjate vastu on bilansist hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest.

Laekumata sihtfinantseerimisena kajastatakse nõue tekkepõhiselt kajastatud, kuid aruandekuupäevaks veel laekumata toetuste osas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsete põhivaradena kajastatakse vara, mida Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus kasutab põhikirjaliste ülesannete täitmisel või teenuste osutamisel ja mida ta kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ning mille soetusmaksumus on alates 5 000 eurost.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse sõltuvalt kasulikust tööeast. Arvestust vara üle, mille maksumus on alla 5000 eurot, peetakse bilansiväliselt.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned	kuni 50 aastat
Arvutustehnika	kuni 3 aasta
Hoone renoveerimistööd	kuni 15 aastat

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle sihtasutusele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Finantskohustised

Finantskohustiseks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ning muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on kas rahuldatud, lõpetatud või aegunud. Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse kasumiaruandes real Intressikulud. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalised finantskohustised kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteistkümne kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või kui sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajalisteks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldised võetakse arvele lühi- ja pikaajalise osana, lähtudes hinnangust nende realiseerumise tähtsajale. Pikaajalisteks on eraldised, mille hinnanguline realiseerumise aeg on hiljem kui 1 aasta aruandekuupäevast.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui: - sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel; ja - sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Vastavat kohustist kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Tulud

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskuse tulud moodustavad põhiliselt toetused, sihtfinantseerimise lepingutest laekuv tulu ja projektide elluviimisest saadavad projektitoetused.

Sihtotstarbelisi annetusi ja toetuseid (sh mitterahalisi annetusi ja toetusi) kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse põhimõtetest (s.o. kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks annetused ja toetused on mõeldud).

Teise osa sihtautuse tuludest moodustab teenitud omatulu: üürtulu ja tulu osutatud mitmesuguste teenuste eest.

Tulu majandustegevusest kajastatakse teenuse osutamisel või kauba müümisel, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on üle läinud ostjale ja müügitulu ja tehinguga seotud kulud saab usaldusväärselt mõõta.

Kulud

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskuse kulud on:

- 1) Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud - selliste projektidega otseselt seotud kulud, mida on finantseeritud sihtotstarbeliste annetuste ja toetustega.
- 2) Jagatud annetused ja toetused - aruandeperioodil kuluna kajastatud jagatud annetused, toetused.
- 3) Mitmesugused tegevuskulud - administratiivsetel ja muudel eesmärkidel tehtud tegevuskulud
- 4) Tööjõukulud
  - a) palgakulu - aruandeperioodi eest arvestatud palgad, preemiad, puhkusetasud ja muud rahalised ja sõltumata sellest, kas need on väljamakstud või mitte.
  - b) sotsiaalmaksud - eelneval alakirjel loetletud tasudelt arvestatud sotsiaalmaksud ja ettevõtte poolt tasutav töötuskindlustusmaks.
- 5) Põhivara kulum ja väärtuse langus- materiaalselt põhivaralt arvestatud amortisatsioonikulu ja väärtuse langusest (allahindlustest ja/või mahakandmistest) tekkinud kulu.
- 6) Muud kulud - muud tekkivad kulud, sh. riigilõivud; makstud trahvid ja viivised; käibemaksukulud nendes projektides, milles käibemaks on abikõlblik.

Seotud osapooled

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskuse 2019 majandusaasta aruandes Seotud osapooltena käsitletakse Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskuse nõukogu liikmeid, juhatuse liiget ja loetletud isikute lähisugulasi ja nendega seotud äriühinguid ja mittetulundusühendusi.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Pangakontod	42 803	17 003
Kokku raha	42 803	17 003

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 343	3 343	
Ostjatelt laekumata arved	5 223	5 223	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-1 880	-1 880	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	11 116	11 116	4
Muud nõuded	36 612	36 612	5
Viitlaekumised	36 612	36 612	
Kokku nõuded ja ettemaksed	51 071	51 071	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	4 389	4 389	
Ostjatelt laekumata arved	4 389	4 389	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7 457	7 457	4
Muud nõuded	61 200	61 200	5
Viitlaekumised	61 200	61 200	
Ettemaksed	1 000	1 000	
Tulevaste perioodide kulud	1 000	1 000	
Kokku nõuded ja ettemaksed	74 046	74 046	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	812	0	3 096	0
Üksikisiku tulumaks	0	3 391	0	2 112
Erisoodustuse tulumaks	0	101	0	21
Sotsiaalmaks	0	6 265	0	4 497
Kohustuslik kogumispension	0	410	0	269
Töötuskindlustusmaksed	0	343	0	296
Ettemaksukonto jääk	10 304		4 361	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11 116	10 510	7 457	7 195

Lisa 5 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	36 612	36 612
Saamata sihtfinantseerimine	36 612	36 612
Kokku muud nõuded	36 612	36 612
	31.12.2018	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	61 200	61 200
Saamata sihtfinantseerimine	61 200	61 200
Kokku muud nõuded	61 200	61 200

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Maa	Ehitised	Arvutid ja arvutisüsteemid	
13.10.2017				
Soetusmaksumus	0	0	0	0
Akumuleeritud kulum	0	0	0	0
Jääkmaksumus	0	0	0	0
Lisandumised äriühenduste kaudu	326	194 968	6 617	201 911
Amortisatsioonikulu	0	-3 900	0	-3 900
Muud muutused	0	-55 832	-6 617	-62 449
31.12.2018				
Soetusmaksumus	326	194 968	6 617	201 911
Akumuleeritud kulum	0	-59 732	-6 617	-66 349
Jääkmaksumus	326	135 236	0	135 562
Ostud ja parendused	0	56 553	0	56 553
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		56 553		56 553
Amortisatsioonikulu	0	-5 878	0	-5 878
31.12.2019				
Soetusmaksumus	326	251 521	6 617	258 464
Akumuleeritud kulum	0	-65 610	-6 617	-72 227
Jääkmaksumus	326	185 911	0	186 237

Lisa 7 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	54 853	54 853			2,5%	EUR	30.04.2020
Lühiajalised laenud kokku	54 853	54 853					
Laenukohustised kokku	54 853	54 853					
	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Arvelduskrediit	73 656	73 656			2,5%	EUR	20.12.2019
Lühiajalised laenud kokku	73 656	73 656					
Laenukohustised kokku	73 656	73 656					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus

	31.12.2019	31.12.2018
Ehitised	185 911	135 237
Kokku	185 911	135 237

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	6 416	6 416	
Võlad töövõtjatele	2 557	2 557	
Maksuvõlad	10 510	10 510	3
Kokku võlad ja ettemaksed	19 483	19 483	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	6 027	6 027	
Võlad töövõtjatele	3 497	3 497	
Maksuvõlad	7 195	7 195	3
Kokku võlad ja ettemaksed	16 719	16 719	

Lisa 9 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Töötasude kohustis	0	134
Puhkusetasude kohustis	2 557	3 363
Kokku võlad töövõtjatele	2 557	3 497

Lisa 10 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2018	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	Intressiarvestus	31.12.2019
Töösuhete lõppemise hüvitiste eraldised	0	6 584	0	0	6 584
Kokku eraldised	0	6 584	0	0	6 584
Sealhulgas:					
Pikaajalised	0	6 584	0	0	6 584

Juhatuse liikme lepingu hüvitis, mis on ette nähtud lepingu lõppemisel.

Lisa 11 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	13.10.2017		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	Kajastatud varade soetusmaksu-muses	31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Hiiumaa Vallavalitsus	0	0	36 553	0	0	0	0	36 553
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	0	36 553	0	0	0	0	36 553
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
PRIA LEADER	0	0	7 727	0	-41 426	0	-33 699	0
Rahandusministeerium	0	0	109 466	0	-108 466	0	0	1 000
Kodanike Ühiskonna Sihtkapital	0	0	17 717	0	-17 717	0	0	0
Hiiumaa Vallavalitsus	0	0	67 173	0	-67 173	0	0	0
Eesti Vabariigisliit	0	0	5 479	0	-8 649	0	-3 170	0
SA Tartu Rahvapäikool	0	0	4 233	0	-7 313	0	-3 080	0
Ettevõtluse Arendamise SA	0	0	88 936	0	-103 457	0	-14 521	0
Eesti Kultuurkapital	0	0	1 500	0	-1 500	0	0	0
Fondazione Santagata	0	0	200	0	-200	0	0	0
Riigi Tugiteenuste Keskus	0	0	9 306	0	-16 036	0	-6 730	0
Muud	-16 558	0	16 558	0	0	0	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-16 558	0	328 295	0	-371 937	0	-61 200	1 000
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-16 558	0	364 848	0	-371 937	0	-61 200	37 553

	31.12.2018		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruaandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2019	
	Nõuded	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
Hiiumaa Vallavalitsus	0	36 553	64 000	0	-56 553	56 553	0	44 000
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	36 553	64 000	0	-56 553	56 553	0	44 000
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
PRIA LEADER	-33 699	0	49 143	0	-16 746	0	-1 302	0
Rahandusministeerium	0	1 000	116 893	-2 000	-115 893	0	0	0
Riigi Tugiteenuste Keskus	-6 730	0	35 965	0	-45 079	0	-15 845	0
Kodanike Ühiskonna Sihtkapital	0	0	19 050	-436	-18 614	0	0	0
Keskonna Investeeringute Keskus	0	0	6 723	0	-6 723	0	0	0
Hiiumaa Vallavalitsus	0	0	69 177	0	-69 177	0	0	0
Eesti Vabaharidusliit	-3 170	0	5 603	0	-5 960	0	-3 527	0
SA Tartu Rahvaülikool	-3 080	0	5 977	0	-7 450	0	-4 553	0
MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused	0	0	58 504	0	-69 889	0	-11 385	0
Ettevõtluse Arendamise SA	-14 521	0	27 521	0	-13 000	0	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-61 200	1 000	394 556	-2 436	-368 531	0	-36 612	0
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-61 200	37 553	458 556	-2 436	-425 084	56 553	-36 612	44 000

Lisa 12 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	368 531	371 937	11
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	56 553	0	11
Kokku annetused ja toetused	425 084	371 937	
sh eraldis riigieelarvest	115 893	108 511	
sh eraldis kohaliku omavalitsuse eelarvest	125 730	67 173	

Lisa 13 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Koolitusteenused	4 995	5 516
Üür ja rent	29 193	30 110
Muu toodete ja teenuste müük	7 318	6 766
Kokku tulu ettevõtlusest	41 506	42 392

Lisa 14 Muud tulud

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	0	632
Muud	794	408
Kokku muud tulud	794	1 040

Muud - Turismiinfokeskuses meenete müügitulud

Lisa 15 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Energia	-1 743	-1 207
Elektrienergia	-1 743	-1 207
Veevarustusteenused	-104	-207
Transpordikulud	-2 074	-1 147
Üür ja rent	-4 413	-10 586
Mitmesugused bürookulud	-33 358	-28 656
Uurimis- ja arengukulud	-14 560	-29 294
Lähetuskulud	-3 716	-6 955
Koolituste ja ürituste läbiviimise kulud	-33 310	-57 435
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-93 278	-135 487

Lisa 16 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Lääne-Eesti Turism MTÜ	-10 928	-5 692
MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused	-1 000	-1 000
Ühendus Kodukant MTÜ	-1 986	-1 990
Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste Selts	-1 500	-1 390
Orjaku Külaselts MTÜ	-940	-3 083
Tantsumajakas MTÜ	-1 232	-3 232
Külaselts Muhv	-460	-722
Emmaste Puhkpillioekester MTÜ	-3 848	-1 394
Kassari Haridusselts	-1 403	-3 402
Hiiumaa Motoharidus MTÜ	0	-2 000
Kõpu Piirkonna Arendusselts Valguskiir	0	-2 000
Sõruotsa Külaselts	-1 979	-1 606
EELK Käina Martini Kogudus	0	-1 596
Hiiumaa Lastekaitseühing	0	-2 000
Hiiumaa Orienteerujate Klubi	0	-1 500
Haridusselts EDU	0	-1 000
Kärdla Kohvikutepäev MTÜ	0	-1 852
Baabad MTÜ	-1 825	0
Hiiumaa Käsitööselts MTÜ	-5 081	0
Jahtklubi Dagö MTÜ	-1 985	0
Klubi Pühalepa Vanamehed	-1 330	0
Emmaste Põhikool	-1 500	0
Simona Rätsep	-500	0
Putkaste Külaselts	-1 750	0
SA Läänemaa	-952	0
SUKAR MTÜ	-221	0
Sõru Merekooli Selts	-3 351	0
Palade Põhikool	-500	0
Eesti Rahvaülikoolide Liit	-40	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	-44 311	-35 459

Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Energia	-14 332	-14 176
Elektrienergia	-3 156	-2 944
Soojusenergia	-11 176	-11 172
Kütus	0	-60
Veevarustusteenused	-582	-438
Mitmesugused bürookulud	-18 733	-6 785
Lähetuskulud	-1 619	-3 889
Koolituskulud	-67	-739
Koolituste, ürituste läbiviimise kulud	-1 480	-2 329
Hoone remondikulud	-24 952	0
Inventar	-2 756	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-64 521	-28 356

Lisa 18 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Palgakulu	-123 393	-111 429
Sotsiaalmaksud	-48 442	-41 083
Töötasud võlaõiguslike lepingute alusel	-23 824	-10 417
Kokku tööjõukulud	-195 659	-162 929
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	9	8

Lisa 19 Muud kulud

(eurodes)

	2019	13.10.2017 - 31.12.2018	Lisa nr
Käibemaksukulud	-3 050	-1 380	
Kulu ebatõenäolistest nõuetest	-1 880	0	3
Muud	-494	-56	
Kokku muud kulud	-5 424	-1 436	

Lisa 20 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	13.10.2017 - 31.12.2018
Arvestatud tasu	20 625	19 010
Isikliku sõiduauto hüvitis	557	455

Sihtasutuse asutaja on Hiiumaa Vallavalitsus

Aruandeperioodil on juhatusele arvestatud tasusid summas 20 625 eurot ja isikliku sõiduauto hüvitist 557 eurot. Aruandeperioodil tehtud tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna ning nende pereliikmete ja nende valitseva või olulise mõju all olevate ettevõtetega vastavad õigusaktidele, sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või raamatupidamiskohustuslase üldistele nõuetele või turutingimustele. 2019. aastal oli tekkepõhiselt kajastatud tegev- ja kõrgema juhtkonna ning nende valitseva või olulise mõju all olevate ettevõtjate saadud toetusi summas 125 730 eurot ja sihtfinantseerimise kohustusena 44 000 eurot. Toetused on kajastatud aruande lisas 10 ja 11. Hiiumaa vallale on antud toetusi PATEE programmi raames 2000 eurot (Palade Põhikoolile 500 eurot ja Emmaste Põhikoolile 1500 eurot).

Tegevuse jätkuvus

Seisuga 31.12.2019 olid Sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus käibevarad 93 874 € ja lühiajalise kohustused 118 336 €, sealhulgas laenukohustised 54 853 €. Kohustised ületavad käibevara 24 462 €.

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus on 2010 aastal sõlmitud arvelduskrediiti 2019. aastal olulises ulatuses vähendanud ja arvelduskrediidi vähendamine on kavas ka 2020. aastal.

Arvelduskrediidi muutus 2018-2019 aasta lõpu seisuga:

- 2018 - vähenemine 17 400 €
- 2019 – vähenemine 18 803 €

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus on 2018-2019 aasta lõpu seisuga oluliselt vähendanud ka lühiajaliste kohustuste ja käibevara suhet:

- 2018 - lühiajalised kohustused ületavad käibevara 36 900 € ulatuses
- 2019 – lühiajalised kohustused ületavad käibevara 24 462 € ulatuses.

Hiiumaa Arenduskeskuse juhatuse kavas on 2020. aastal sarnaselt eelnevatele aastatele tekkinud arvelduskrediit vähendada. Hiiumaa Arenduskeskuse projektidega seotud tegevuste rahastamisest tingituna, mille elluviimise tulemusel kulutuse ja toetuse tagastamise vahemik võib olla kuni 6 kuud, vajab Hiiumaa Arenduskeskus käibevahendite tagamiseks eelkõige majandusaasta teisel poolel täiendavat arvelduskrediiti.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Käesoleva majandusaasta aruande koostamise hetkel, 2020. aasta aprilli teisel poolel, saab öelda, et viiruse COVID-19 levikust tingitud eriolukorra tõttu on Hiiumaa Arenduskeskusel mitmed planeeritud tegevused edasi lükatud, nende seas eelkõige koolitused ja ümarlauad, ära on jäänud messikülustus, mis pidi aset leidma mai kuus. Need üritused, mida e-kanalites ellu viime, korraldame tasuta ehk et saamata jääb osa planeeritud tulust.

Arenduskeskuse kollektiiv töötab personali tervise huvides kodukontorites, mis aga ei takista töötamist - nõustamised ja koosolekud on viidud üle e-kanalitesse. Kuna töömaht vähenenud ei ole vaid see on osaliselt muutunud, siis ei ole näha ette töötasude vähendamise vajadust.

Tuuru maja omanikuna oleme ettenägelikult vähendanud maja halduskulusid ning tuleme tõenäoliselt vastu üürnike palvele üürihinda vähendada, sellest tulenevalt on oodata üüritulu vähenemist. Tuuru maja remondi osas siduvaid kokkuleppeid veel tehtud ei ole ning saame tegevuste planeerimisel arvestada eriolukorrast tingitud piirangutega.

Kuna planeeritud tegevused on valdavalt seotud partnerite rahastuse ja kokkulepetega, siis püüame plaanitud tegevusi maksimaalselt ellu viia ning tegevuste osas, mida eriolukorra tõttu ellu viia ei ole võimalik, leida etteruttavalt alternatiivseid kokkuleppeid või kokkuleppeid ajatada.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 23.04.2020

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus (registrikood: 90014030) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LIIS REMMELG	Juhatuse liige	23.04.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2019 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta aasta kohta ning raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutsealaste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruanne. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kas sihtasutust likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviitud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad. Me kasutame auditi osana vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väärarvestuse tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

23. aprill 2020

Kersti Ruut
Vandeauditori number 604
Ruut & Partnerid Audiitorbüroo OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 283
Kasesalu 12, 76505 Saue
Harjumaa

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Hiiumaa Arenduskeskus (registrikood: 90014030) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KERSTI RUUT	Vandeaudiitor	23.04.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Piirkondlikku/kohalikku elu edendavad ja toetavad ühendused ja fondid	94992	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	arenduskeskus@hiiumaa.ee
Veebilehe aadress	arenduskeskus.hiiumaa.ee